

KULAK BURUN BOĞAZ ANABİLİM DALI

Kulak Burun Boğaz, Baş Boyun Cerrahisi (KBB-BBC) disiplininde son yıllarda tıp uygulaması ve eğitimi alanında dünyada belirgin değişiklikler ve ilerlemeler yaşanmasına paralel olarak farklılıklar oluşmuştur. Bu farklılıkların önemli bir kısmı mikroskopi, optik radyoloji gibi alanlardaki teknik ve bilimsel ilerlemelere bağlı olarak KBB-BBC alanının uygulamalarının çok gelişmesi ve bir üst ihtisaslaşmaya gidilmesi şeklinde olmuştur. Bu gelişme uzmanlık eğitimi daha belirgin olarak etkilemekle birlikte tıp fakültesi eğitimine de yansımıştır.

Bir küçük cerrahi branş olarak öğrencilerin temel cerrahi prensipleri ve eğitimi olarak gelmelerini beklediğimiz kliniğimizin eğitimi ile ilgili görüşlerimiz aşağıda yansıtılmıştır.

Misyon: Kulak burun boğaz, baş boyun cerrahisi disiplininde çağdaş tanı ve tedavi yaklaşımlarını özümsemiş ve bu alandaki hastalıklardan yakınan hastalara uygun yaklaşımda bulunabilecek doktorlar yetiştirmektir.

Hedefler: Bu misyona yönelik yetişecek hekimlerin basit KBB-BBC patolojilerinin tanı ve tedavisini yapabilecek daha komplike hastalık ve eksiklikleri ise tanıyarak refere edebilecek bilgi ve beceri ile donatılmalarını sağlayabilecekleri bir staja ihtiyaçları vardır.

Bu staj süresince teorik derslerin yanında interaktif eğitim yöntemlerinin daha çok kullanılması ve özellikle poliklinikte pratik olarak öğretim üyeleri ve asistanların yanında birebir hasta görme ile pratik eğitim ve becerilerin kazanılması en etkili yöntem olarak artan oranda sürdürülmelidir.

Bahsedilen **kazanılabilecek temel becerilere** otoskopik muayene, anteriyor rinoskopi, larinks muayenesi, boyun muayenesi, maksillofasiyal travmalı hasta muayenesi, fasiyal sinir muayenesi, epistaksis müdahalesi örnek olarak verilebilir.

Öğrenciler eğitimleri sonucu edinecekleri teorik ve pratik bilgileri

- otit, sinüzit, larenjit gibi üst solunum yolları enfeksiyonlarını rahatca tanıyabilecek tedavi edebilecek ve komplikasyon/ sekellerini tanıyabilecek ilk müdahaleleri yaparak refere edebilecek
- Baş boyun malign ve benign tümörlerini tanıyabilecek ve tedavi için yönlendirebilecek
- Maksillofasiyal travmalarda ilk müdahaleleri yapabilecek
- Üst solunum ve sindirim yolları obstrüksiyonlarına acil müdahale edebilecek
- İşitme, koku, tat, yutma ve fasiyal fonksiyon kayıplarının çocuk ve erişkin hastalardaki kayıp ve anomalilerini tanıyarak hastaları tedavi amacıyla yönlendirebilecek

düzeyde olmalıdır.

Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları disiplininde son yıllarda dünyada oluşan değişiklikler paralelinde aşağıdaki noktalar belirginleşmiştir.

Dünyada ve özellikle Amerika'da Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları iki ayrı anabilim dalı olarak lisans, yüksek lisans ve doktora programı vermektedir.

On yıl hedefimiz Avrupa Birliği entegre Türkiye'nin acil ihtiyacı olan odyoloji ve konuşma bozuklukları lisans öğretimini başlatmaktır.

Şu ana kadar yaptığı ve yapacağı araştırma projeleriyle, işitme, konuşma, ses ve vestibuler bozukluklar konusunda dünyadaki en iyi akademik ve hizmet kuruluşları arasına girmektedir. Bunların gerçekleştirilebilmesi için yukarıda sayılan eksikliklerin bir an önce giderilmesi gerekmektedir.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitiminde KBB Disiplininin Geleceği ile İlgili Beklenti, Öneri ve Öngörülerimiz

Kulak Burun Boğaz, Baş Boyun Cerrahisi (KBB-BBC) disiplininde son yıllarda dünyada belirgin değişiklikler ve ilerlemeler yaşanmasına paralel olarak aşağıda özetlenen noktalar belirginleşmiştir.

1-Sadece kulak, burun ve boğaz ile ilgilenmeyip, üst solunum ve sindirim sistemlerinin tümünün hastalıkları ile ilgilenen cerrahi bir branş olan disiplinimiz başta Anglosakson literatürünü yönlendiren batılı ülkeler olmak üzere dünyanın büyük kısmında KBB-BBC adını almıştır.

2-Yüzyılın ortalarında operasyon mikroskopunun icadı ile başlayan teknik gelişmelerde son iki dekat içerisinde optik, elektronik ve radyolojik alanlarındaki hızlı ilerlemeye paralel olarak disiplinimizin işgücü, ulaşabildiği patolojiler ve genel alanı çok belirgin artmıştır. Bu gelişmenin sonucu olarak batılı ülkelerde gerek akademik eğitim, gerek hizmetin daha yoğun ve iyi verilebilmesi için alanımız başta;

- i. Otoloji nörootoloji
- ii. Rinoloji ve fasiyal plastik cerrahi,
- iii Baş boyun onkolojik cerrahisi

ve

iv Pediatrik KBB-BBC olmak üzere bir çok alt alana bölünmüştür. Ayrıca tarihsel gelişim olarak KBB içerisinde gelişen Odyoloji ve konuşma bozuklukları ayrı bir disiplin olarak dünyada yerini almıştır.

3-Bu durumda KBB-BBC alanında Türkiye’de her zaman lider olmuş, bir çok ilke imza atmış bölümümüzün dünya standartlarında akademik ve sağlık hizmeti verebilmesi için genç kadrolarını bu alt ihtisas alanlarında yetiştirip yeniden yapılanması kaçınılmazdır. Bu yapılanma öğretim üyelerinin zaman ve çabalarını ilgili alanlarda yoğunlaştırarak b alanlardaki yayınları, kongreleri, vb. izleyebilmelerine olanak sağlayacak, güncel gelişmeleri yakalayabilme ve takip edebilmelerine imkan sağlayacaktır. Kendi alanlarında söz sahibi olabilen öğretim üyeleri de doğal olarak alanlarında daha iyi eğitim ve öğretim yapabilecekleri gibi daha iyi ve çağdaş sağlık hizmeti de verebileceklerdir. Üniversite hastanelerimizde tersiyer hizmet vererek son çare olarak hastalarına şifa dağıtmaya çalışan ve en iyi eğitimi vermeye çalışan ancak bu imkanı olmayan öğretim üyelerinin geniş genel KBB içerisinde kaybolmaları ve sıradan olmaları kaçınılmazdır.

4-Bölümümüz açıklanan üst ihtisaslaşarak çağdaş KBB-BBC eğitim ve hizmetini yakalama ve yönlendirebilme ihtiyacı doğrultusunda genç öğretim üyelerinin ilgi alanları içerisinde üniteleşmeleri yolunda gerekli adımları atmış ve en önemli faktör olan yetişmiş iş gücünü hazırlama yolunda önemli adım atmıştır. Bu doğrultuda genç öğretim üyesi kadromuz ve bundan sonraki tüm öğretim üyelerinin ilgili alanlarda yurtdışındaki öncü merkezlerle direkt eğitim ilişkilerinin kurulması ve geliştirilerek sürdürülmesi şarttır.

NOT:Konumuzla dolaylı olarak da ilgisi olsa bilinmesi gereken bir konu da bölümümüz öğretim üyelerinin bizim gibi akademik, tersiyer hizmet veren merkezler dışında KBB alanında yurt genelinde bir üst ihtisaslaşmanın mevcut yapı içerisinde yararlı değil tersine

zararlı olacağına bilincinde olarak bu üst ihtisaslaşmanın mevcut yapı içerisinde yararlı değil tersine zararlı olacağına bilincinde olarak bu üst ihtisaslaşmanın tababet uzmanlık tüzüğünde yer almaması gerektiğini düşündükleridir. Bu karar Türk KBB camiası tarafından da genel olarak benimsenmektedir.

5-KBB-BBC alanındaki çağdaş gelişmeleri yakalayabilme konusunda öğretim üyesi olarak yetişmiş elemana sahip olan ve Türkiye'deki en önemli potansiyele sahip bölümümüzün hak ettiği seviyeye çıkmasına engel olan nedenlerin ortadan kaldırılması eğitim ve hizmet açısından en önemli amacımız ve görevimizdir. Eğitim ve hizmet kalitemizin daha iyiye gitmesine engel olan faktörler şunlardır:

a)Yer Sıkıntısı:Yukarıda açıklanan alanımızın belirgin gelişmesi ve üst ihtisaslaşmasının doğal sonucu olarak daha fazla personel, laboratuvar, hizmet alanı (poliklinik ve yataklı servis) ameliyathane ve eğitim akademik-üretim alanına ihtiyaç vardır. Çağdaş tıp ve eğitim seviyesini yakalamak amacı ile üniversite içi ve dışı yaratılan kaynaklarla aldığımız malzeme ve cihazları mekan olmadığı için depolarda bekletmekte ve kullanamamaktayız.

b)Yardımcı personel, öğretim üyesi sekreteri eksikliği ve öğretim üyelerinin poliklinik dışında akademik üretimlerini sürdürebilecekleri ofislerinin olmaması, mevcut zamanlarının önemli bir kısmını sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesine harcamalarını gerektirmektedir. Akademik ofislerin yokluğu da eğitim ve öğretime ayrılan vaktin çok azalmasına neden olmakta ve akademik verimliliği düşürmektedir.

c)Tüm performans kriterlerince hastanelerimizin en iyi çalışan, kazanan ve üreten bölümlerinin başında olmamıza, akademik üretim ve eğitim olarak en başta yer almamıza rağmen bu ihtiyaçlarımızı görmezlikten gelen ne yapalım çok kalabalıksınız felsefesi ile isteklerimize yaklaşan ve sorunları çözmekten aciz bir yönetim zihniyeti kabul edilemez. Bu zihniyet ile bölümümüzün ve hastanemizin önümüzdeki on yıldaki ilerlemesi ve olumlu vizyonundan değil geri gidişinden bahsetmek gerekecektir.

d)Ameliyathane sayısı ve saatinin gerekenin çok altında olması tıp fakültesi öğrencileri ve asistanların pratik eğitimini ileri derecede kısıtlamakta ve uygulamalı eğitimin gereğince yapılamamasına neden olmaktadır.

Bu saptamalar doğrultusunda KBB ABD'nin AMACI:

Çağdaş KBB-BBC standartlarını teorik ve pratik olarak öğrenmiş ve hasta ve toplum için kaliteli koruyucu ve tedavi edici asgari hizmet sağlayacak nitelikte doktor yetiştirmek; KBB-BBC ve ilgili alanlarda multidisipliner uluslar arası standartlarda yeterli teorik ve cerrahi eğitim ve öğretim almış uzman hekim yetiştirmektir.

Bu amaca yönelik daha önce sunulan eksikliklerimizi gidermeye yönelik HEDEFLERİMİZ:

1-Üniversitemiz ve hastane idaremizce ayrılan mekan ve personel eksikliklerinin giderilmesi ve mevcut imkan ve insan gücümüzün optimum verimlilikte çalışmasının sağlanması.

2-Önümüzdeki 10 yıl boyunca otoloji, rinoloji, BBC ve pediatrik KBB alanlarında fellowship programı ile gönüllü KBB uzman-uzmanlık öğrencilerine eğitim vererek bu konuda işgücü yaratılması ve akademik tıbbi hizmetin ilerlemesinin sağlanması.

3-İlgili 4 alanda ortalama 4'er öğretim üyesi olacak şekilde öğretim üyesi planlaması

4-Uluslararası ilişkilerin karşılıklı eğitim personeli değişimini de içerecek şekilde geliştirilmesi, ulusal ve uluslar arası mesleki kuruluşlarda aktif görev alacak personel yetiştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Tıp fakültesi eğitim programımızın teorik ve pratik daha verimli olması için stajyer sayısının azaltılması gerekmektedir. Staj süresinin ve içeriğinin şu anda yeterli görülmesine rağmen güncel gelişmeler ve çağdaş eğitim öğretim yöntemleri göz önüne alınarak ve temel pratik beceri geliştirmede daha yoğun çalışacak bir gelişimle sürdürülecektir.

Odyoloji ve konuşma bozuklukları bilim dalı ile ilgili durum tespiti ve planlama ile ilgili bilim dalı tarafından hazırlanmalıdır.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAÜLTESİ TIP EĞİTİMİNDE ODYOLOJİ VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI DİSİPLİNİNİN GELECEĞİ İLE İLGİLİ BEKLENTİ, ÖNERİ VE ÖNGÖRÜLERİMİZ

Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları disiplininde son yıllarda dünyada oluşan değişiklikler paralelinde aşağıdaki noktalar belirginleşmiştir.

Dünyada ve özellikle Amerika'da Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları iki ayrı anabilim dalı olarak lisans, yüksek lisans ve doktora programı vermektedir.

Hem odyoloji hem de konuşma bozuklukları ABD altında farklı bilim dalları oluşmuştur. Alt uzmanlık dallarının oluşturulmasıyla uzmanlarımızın zaman ve çabalarını ilgili alanlarda yoğunlaştırarak bu alanlardaki yayınları kongreleri vb. izleyebilmelerine, güncel gelişmeleri yakalayabilme ve takip edebilmelerine olanak sağlanacaktır. Fakat Bilim dalımızda bu yapılanmayı sağlayacak öğretim üyesi, uzman ve araştırma görevlisi kadroları yetersizdir.

Kliniğimizi Türkiye'nin en kapsamlı Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları Ünitesi olması, Türkiye çapında hizmet vermesi nedeniyle hak ettiği seviyeye çıkmasına engel olan faktörlerin ortadan kaldırılması eğitim ve hizmet açısından en önemli amacımızdır. Bu faktörler şöyle sıralanabilir:

-Yer sıkıntısı, mevcut personelimize bile yetersiz olan kliniğimizin çağdaş eğitim seviyesini yakalamayı hedefleyen uzun vadeli planlar mevcut mekanda yakalanması mümkün değildir. Mevcut şartlarda günlük 100 hastaya hizmet 140 m² (akademik ofisler dahil) bir alanda verilmektedir.

-Yardımcı personel ve akademik ofislerin yokluğu iç içe yaşam şartları akademik verimliliği düşürmektedir.

Tamamen dünyaya açılma hedeflerinin olduğu şu günlerde yüksek lisans ve doktora programları Avrupa Birliği Erasmus-Sokrates projesinde yer alan en önde kliniklerdir. Mart 2005'ten itibaren başlayacak olan bu projenin en iyi şekilde gerçekleştirilmesinde kadro ve fiziki alan sıkıntımız mevcuttur.

On yıl hedefimiz Avrupa Birliği entegre Türkiye'nin acil ihtiyacı olan odyoloji ve konuşma bozuklukları lisans öğretimini başlatmaktır.

Şu ana kadar yaptığı ve yapacağı araştırma projeleriyle, işitme, konuşma, ses ve vestibuler bozukluklar konusunda dünyadaki en iyi akademik ve hizmet kuruluşları arasına girmektedir. Bunların gerçekleştirilebilmesi için yukarıda sayılan eksikliklerin bir an önce giderilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye'nin ihtiyacı olan Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları Uzmanı yetiştirmeyi hedefleyen bilim dalımızın şu anki şartları bile yetersizken, böyle bir yapıyla uzak hedeflere ulaşmamız zordur. Güncel gelişmeler ve çağdaş eğitim öğretim yöntemleri göze alınarak fiziksel ve akademik yapının desteklenmesi uygun olacaktır.